

Kıyametin Yüzleri: Kaf Dağı ve Dabbetü'l Arz

Kıyamet, Cenab-ı Hakk'ın ve Peygamber efendimizin kesin işaretleriyle mutlak, iman edilmesi farz olan bir kavrama delalet eder. Mahiyeti ve zamanı hakkındaki ifadelerin "yorum"dan öteye gidememesi, kıyametin insanlar nazarında oldukça önemli bir mevki kazanmasını adeta zorunlu kılmıştır. Bir kısım insanlar tarafından kıyametin "yok oluş"u akla getirmesi ise ayrı bir konudur.

Kainatın oluşumuyla ilgili olduğunu zannettiğimiz "Kaf Dağı" ve kainatın yok oluşuyla ilgili "dabbetü'l arz"ın Risale pencereleriyle değerlendirildiği yazının amacı, bu kavramların israiliyat gibi kisvelerden arındırılarak daha net ve doğru bilgilere ulaşılmasını sağlamak, belki, kıyametin keyfiyetine Risalelerin nuruyla bir parça ışık tutabilmektir.

Kaf Dağı

Kaf Dağı, her hangi bir ayette ya da bilinen hadis-i şeriflerde geçmemektedir. Fakat "Kaf Suresi"nin başında bulunan "Kaf" harfinin, bu muhayyel dağ olduğu rivayet edilmektedir. Bu gibi harflerin (huruf-u mukataa) manasını yalnızca Allah'ın bilebileceğini ifade eden ehl-i sünnet alimleri, harflerin Cenab-ı Hakk ile peygamber arasındaki şifreler olduğu şeklindeki yorumu da göz önünde tutmuşlardır. Fahreddin Razi bu harflerle ilgili olarak şöyle demiştir: "...Göz, güneş ışığına tahammül edemediği gibi, akıl da bu sırlara tahammül edemez."

Bediüzzaman'ın, Kaf Dağı meselesine "Bir şeyin mahiyetinin keyfiyetini bilmek başkadır, o şeyin vücudunu tasdik etmek başkadır." diyerek girmesi, bu konudaki rivayetlere temkinli yaklaştığını göstermektedir. Nitekim Bediüzzaman, Kaf Dağı ile ilgili şahsi görüşünü şu cümleyle özetlemektedir: "Kaf'ın vücuduna cezmederim, keyfiyyetini havale ederim."

Bu özet cümleden Bediüzzaman'ın da Kaf Dağı'nın var olabileceğini kabul ettiğini anlayabilmekteyiz. Mahiyetini ise Bediüzzaman, Muhakemat'ta şu şekilde açıklamaktadır:

-Çamurların annesi, Himalaya silsilesidir.

-Ahirette olması muhtemel Kaf Dağı'nın yalnızca çekirdeği bu alemedir.

-Kaf Dağı'nın şeffaf olması da caizdir ve bu şekilde semaya temas edebilir.

-Bizzat ufuk, Kaf Dağı olabilir. Zira ufuk, nereye bakılsa yeryüzüne bitişik olarak görünür.

Bediüzzaman'ın bu açıklamalarından, Kaf Dağı'nın bir gerçek olarak bu kainatta olduğunu çıkarabiliriz. Ancak, bu mesele bir iman meselesi değildir. Kur'an ve hadislerde de geçmemektedir. Ama İslami düşünce içerisinde barınan bir muhayyiledir. Bediüzzaman'ın bu konudaki açıklamalarını da halkın inandığı "israiliyyat"lara atfen anlayabiliriz.

Hayatı boyunca Bediüzzaman, İslam'a sonradan sokulmak istenen düşüncelerin, bid'atların karşısında olmuştur. Çünkü bu gibi düşünceler, nesillerin değişmesiyle dinin bir parçasıymış gibi algılanabilmektedir. Nitekim Kaf Dağı ile ilgili bir inanın sıra dışılığına dikkat çekmek istiyorum: "Kaf, yerküreyi kuşatmış olan yeşil zebercedden bir dağdır ve semanın etrafı onun üzerindedir; kökleri, dünyanın üzerinde durduğu 'kaya'ya ulaşır ve zelzelenin kaynağı bu dağdır.'"(Tefsirde İsrailiyat, Doç. Dr. Abdullah Aydemir, Ankara 1979, s. 312.) Bu inanın dinin bir parçası olarak kabul edilebileceği gerçeği, Bediüzzaman'ın da böylesi meseleler üzerinde fikir beyan etmesini gayet güzel açıklıyor sanırım.

Dabbetü'l Arz

Üzerinde anlam kargaşaları olan bir başka kıyamet alameti de dabbetü'l arzdir. Kur'an-ı Kerim'de bir yerde, Sebe Suresinde geçen dabbe kelimesini müfessirler, "ağaç kurdu" şeklinde anlamlandırmışlardır. Beşinci Şua'da geçen "dabbe" kelimesine Bediüzzaman da benzer bir anlam vermiştir.

Hayvan taifelerinden birisi olarak anlaşılan dabbenin ne şekilde olduğu ve nasıl bir kıyamet alameti olabileceği ise Beşinci Şua'da şöyle açıklanmıştır: "Nasıl ki, kavm-i Firavun'a çekirge afatı ve bit belası ve Kabe tahribine çalışan kavm-i Ebrehe'ye ebabil kuşları musallat olmuşlar, öyle de Süfyan'ın ve deccalların fitneleriyle bilerek, severek isyan ve tuğyana ve Ye'cüc ve Me'cüc'ün anarşistliğiyle fesada ve canavarlığa giden ve dinsizliğe, küfür ve küfrana düşen insanların akıllarını başlarına getirmek hikmetiyle arzdan bir hayvan çıkarıp musallat olacak, zir ü zeber edecek."

Görüldüğü üzere, kıyametin birbirinden değişik ve farklı mahiyette pek çok yüzü bulunmaktadır. Cenab-ı Hakk'ın bu tür alametlerle, küfür çukuruna düşmüş insanların dikkatini çekerek, kainatın son anlarında bile olsa, akıllarını başlarına toplamaları gerektiğini göstermektedir.

Fakat burada önemli olanın, alametlere karşı bir Müslümanın takınacağı tavır, onu yorumlamadaki objektif bakış açısıdır. Zira bilmeyen ya da inanmayan insanlara ulaştırılması gereken bu tür nişanelerin en doğru ve akla uygun bir biçimde iletilmesi, tebliğ açısından da oldukça önem taşımaktadır.